

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONIANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

HET EINDE VAN EEN WERELD

SCHILLER zei : « Een eeuw gaat ter ruste, een eeuw staat op. De Middeleeuwen zijn ten einde in de XVe eeuw, het moderne tijdvak gaat beginnen. » We groeten de middeleeuwse wereld een laatste maal. Ik weet wel dat sommige historici schreven dat de Middeleeuwen de tijd van het obskurantisme was. Ze vergeten de katedralen, de ridders, de kruistochten, en nog veel meer.

1. — DE SCHONE KUNSTEN

IN de Middeleeuwen werden er mooie liederen gezongen, waarbij de mimiek en het gebarenspeel een grote rol was toegemeten. Er was *Reinaert de Vos*, een Middelnederlands dierenepos naar een onvoltooid werk van een zekere Aernout, voltooid en afgewerkt door een zekere Willem omstreeks 1250. Het is het meesterstuk van de gehele middeleeuwse letterkunde. Er waren de mysteriespelen of religieuze drama's, er waren allegorische stukken zoals *Elckerlyc*, dat dateert van het einde van de XVe eeuw en wordt toegeschreven aan Petrus van Diest.

3. — DE UNIVERSITEITEN

DE universiteiten, gesticht door de pausen, waren in de Middeleeuwen echte, kleine onafhankelijke staten. Talrijke wettelijke studenten leerden er in het Latijns theologie, rechten, medicijnen, gramatica, logica, aritmetiek, muziek en kunsten. Zij waren meestal gehuisvest in kolleges. Robert de Sorbon stichtte in de XIIIe eeuw het kollege van de Sorbonne te Parijs, dat nog altijd bestaat.

4. — LEUVEN

DE katolieke hogeschool van Leuven werd gesticht in 1425. Zoals overal waren de studenten er gegroepeerd in naties en onder de hoge autoriteit geplaatst van de rector magnificus. Deze laatste kon de studenten veroordelen en zelfs laten opsluiten! Leuven was een centrum van wetenschappen en schone kunsten. In 1457 was het prachtig stadhuis dat doet denken aan het Sint-Ursulaschrijn van Memlinc (bewaard in Brugge), voltooid. Dit stadhuis was de afscheidsgroet van de Middeleeuwen.

2. — DE FILOSOFIE

DE grote filosofen van de Middeleeuwen zijn de H. Thomas van Aquino, die de eretitel docteur Angelicus (engelachtig leraar) kreeg, de H. Bonaventura, de doctor Seraphicus, Duns Scotus, een der scherpzinnigste denkers van zijn tijd, Siger van Brabant, een Vlaams wijsgeer die diocerde aan de universiteit van Parijs, Rogerus Bacon, professor te Oxford. Rogerus had een voor zijn tijd ongewone belangstelling voor de natuurwetenschappen. Wetenschappelijke opzoeken en experimenten werden toen gewoonlijk bestempeld als toverij.

5. — JACOB VAN MAERLANT

WE kunnen dit hoofdstuk niet afsluiten zonder Hadewijch te vermelden en te verwijzen naar Walther von der Vogelweide. En ken je een van de mooiste liederen uit de Middeleeuwen « Het Daghet in den Oosten »? Van Jacob van Maerlant heb je natuurlijk al gehoord. Hij kreeg te Damme z'n standbeeld. Hij werd geboren omstreeks 1235 en stierf in 1288. Zijn grootste werk is « Spiegel Historiael ». Van hem zijn deze versregels : « Dichten moet uut herten vri komen ende uut claren zinne. »